

Top 10 Hoogtepunten van Madeira

Welkom op Madeira.....	5
Madeira verkennen.....	6
Hoogtepunten van Madeira.....	10
Kathedraal van Funchal (Sé).....	12
Museu de Arte Sacra, Funchal ...	14
Blandy's Wine Lodge, Funchal....	16
Museu da Quinta das Cruzes, Funchal.....	18
Zona Velha, Funchal.....	22
Jardim Botânico, Funchal.....	26
Quinta do Palheiro Ferreiro.....	32
Monte.....	34
Curral das Freiras.....	36
Pico do Arieiro.....	38

De Top 10 van alles

Historische momenten.....	42
Historische gebouwen.....	44
Kerken.....	46
Musea.....	48
Tuinen.....	50
Stranden.....	52
Levadawandelingen en trektochten.....	54
Buitenactiviteiten.....	56
Madeira voor kinderen.....	58
Restaurants.....	60
Wijnhandels.....	62
Speciaalzaken.....	64
Madeira zonder portemonnee.....	66
Festivals.....	68

Madeira van streek tot streek

Funchal.....	72
Midden-Madeira.....	80
West-Madeira.....	86
Oost-Madeira.....	94
Porto Santo.....	100

Wegwijz

Vervoer.....	108
Praktische informatie.....	110
Accommodatie.....	114
Register.....	118
Dankbetuiging.....	124
Nuttige uitdrukkingen.....	126

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat betreft geheel gelijkwaardig.

Titelpagina, omslag voor en rug Wandelpad over een bergklif bij Pico do Arieiro
Omslag achter, met de klok mee vanaf links-boven Igreja Matriz, São Vicente; jachthaven in Madeira; boulevard aan de kust, Funchal; Pico do Arieiro; panoramisch uitzicht vanaf Cabo Girão

De informatie in deze Capitool Top 10 Madeira wordt regelmatig gecontroleerd en aangepast. Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

Welkom op Madeira

De zonovergoten stranden, prachtige parken en heuvels die worden doorkruist door een netwerk van *levada*-voetpaden maken Madeira ongekend mooi. Het subtropische eiland heeft ook op cultureel gebied veel te bieden met tal van tradities en de wereldberoemde wijnhuizen. Met deze Top 10-gids kunt u het eiland naar hartelust verkennen.

Madeira's hoofdstad Funchal heeft een eeuwenlange geschiedenis: de fraaie **kathedraal** dateert van de 16de eeuw en er zijn schitterende Vlaamse kunstwerken in het **Museu de Arte Sacra**. Dwaal door het **Museu da Quinta das Cruzes**, thuis van João Gonçalves Zarco, die in 1419 Madeira opeiste voor Portugal. Wandel door de **Zona Velha** (oude stad), vol gezellige bars, hippe galeries en fantastische restaurants.

Buiten de stad is er op Madeira ook van alles te doen. Het populaire wandelpadennetwerk behoort tot het beste van Europa, met routes over de hoogste bergtoppen of door het **laurissilva-bos**, dat op de Werelderfgoedlijst van Unesco staat. Het warme, helderblauwe water biedt ook veel watersportmogelijkheden en onvergetelijke walvis- en dolfinjexcursies. **Porto Santo** is zeer de moeite waard, niet in de laatste plaats vanwege de schitterende zandstranden.

Of u nu een weekend of een hele week komt, in deze Top 10-gids vindt u het beste van wat Madeira te bieden heeft, van historische gebouwen en kerken tot wijnwinkels en kleine winkeltjes. De gids geeft volop tips, van gratis uitjes tot voorbeelden van minder toeristische plekken, plus zeven gemakkelijk te volgen voorbeeldroutes, zodat u in korte tijd zoveel mogelijk kunt bekijken. Voeg daarbij de fraaie foto's en de overzichtelijke kaarten en u hebt een ideale, compacte reisgids in handen. **Geniet van de gids en van Madeira.**

Van boven met de klok mee: Fortaleza de São Tiago, oude Portugese tegel, Onze-Lieve-Vrouw van Monte-kerk, bloemen aan zee, bloem van het eiland, *levada*-pad, zandstrand Porto Santo.

TOP 10 Hoogtepunten Madeira

Madeira is een eiland vol contrasten. De hoofdstad Funchal heeft een mooi historisch centrum, ademt grandeur uit en kan worden vergeleken met Lissabon. In het binnenland is de natuur prachtig, met oerbossen, vruchtbare tuinen vol bloemen en kurkdroge vulkanische bergen.

1 Kathedraal van Funchal (Sé)

De kathedraal, gebouwd met eigen vulkaansteen en hout uit de bossen, getuigt van de vroomheid van de eerste kolonisten (blz. 12–13).

2 Museu de Arte Sacra, Funchal

Via handelscontacten met Antwerpen in de 15de eeuw verkochten Madeira's kooplieden hun waardevolle suiker en kochten ze de Vlaamse kunstvoorwerpen die nu in dit museum te zien zijn (blz. 14–15).

Blandy's Wine Lodge, Funchal

Madeira is beroemd om zijn wijnen, met hun complexiteit en volle smaak. In deze historische wijnherberg kunt u een echte maderakenner worden (blz. 16–17).

4 Museu da Quinta das Cruzes, Funchal

Kijk rond in een Madeirees landhuis. Ooit stond hier het huis van de eerste heerser van het eiland, João Gonçalves Zarco (blz. 18–21).

5 Zona Velha

De oude stad van Funchal is een hippe uitgaansbuurt. Rond Rua de Santa Maria (blz. 22–25) vindt u tal van gezellige bars en restaurants.

8 Monte

In deze romantische wereld van tuinen en theehuizen bracht keizer Karel I zijn ballingschap door. Keer terug met de rodel slee (blz. 34–35).

10 Pico do Arieiro

Waan u op het dak van de wereld en kijk neer op het bergachtige binnenland vanaf de op twee na hoogste bergtop van Madeira (blz. 38–39).

6 Jardim Botânico, Funchal

De botanische tuin laat alle planten zien die goed gedijen in het warme, vochtige klimaat van Madeira, van orchideeën tot cactussen (blz. 26–29).

7 Quinta do Palheiro Ferreiro

Deze tuin wordt al twee eeuwen uitstekend verzorgd. Bloemen uit de hele wereld worden gepresenteerd in een elegant Engels tuinontwerp (blz. 32–33).

9 Curral das Freiras

Bij piratenaanvallen verscholen de nonnen van Santa Clara zich in dit dal. Het wordt omringd door steile kliffen, een prachtige plek (blz. 36–37).

TOP 10 Jardim Botânico, Funchal

Hier kunnen plantenliefhebbers alles leren over de verbazingwekkende hoeveelheid planten die gedijen in Madeira's warme, vochtige klimaat, maar het is ook een heerlijke plek om gewoon ontspannen te genieten van de nauwgezet onderhouden bloemperken. De tuinen liggen op een landgoed dat ooit toebehoorde aan de familie Reid (oprichters van het wereldberoemde Reid's Palace). Met hun geoefende blik voor goede locaties kozen ze voor hun landhuis een zonnige helling met panoramische uitzichten.

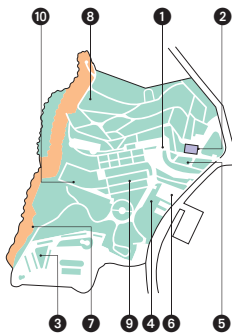
1 Tapijtperken

In dit veelgefotografeerde gedeelte (**rechts**) zijn paarse, rode, groene, gele, witte en gouden diamanten, ruiten en cirkels aangelegd. Zo kunt u goed zien hoe gevarieerd de kleuren zijn van alleen al de blaadjes van de planten.

2 Natuurhistorisch museum

De Quinta do Bom Sucesso of het 'Landhuis van goede voorspoed', eind 19de eeuw gebouwd door de familie Reid (*blz. 43*), werd in 1952 aangekocht door de Madeirese regering. In 1982 opende het zijn deuren als natuurhistorisch museum.

Kaart Jardim Botânico

3 Kustplanten

In dit deel van het park, waar zich de palm- en cycadencollectie bevindt, ziet u een kleine groep Madeirese inheemse plantensoorten. Deze geharde planten weten op rotsige kliffen en langs de kust te overleven.

4 Traditioneel Santana-huis

Aan de zuidkant van de tuin staat een replica van een traditioneel Santana-huis (**rechts**) met de karakteristieke A-vorm, het rieten dak, de vierkante ramen en de vrolijke kleur (*blz. 66*). Temidden van al het groen levert het een leuke foto op.

6 Vormsnoeituin (links)

Deze siertuin staat vol gesnoeide buxussen, en is beplant met struiken waaruit spiralen, piramiden, schaakstukken en allerlei dierenvormen zijn gesneden.

7 Commerciële planten

Als u het verschil tussen een mango- en avocado-boom niet kent, leert u dat hier. De planten die hier groeien leveren vruchten, vezels, olie of verf. U vindt er een aantal oude bekende, zoals koffie, cacao, suikerkriet en katoen.

8 Uitzicht over het dal

De westrand van de tuin (het verst van de ingang) kijkt uit over het João Gomesdal. Ondanks de verkeersbrug is dit een belangrijk gebied voor wilde dieren. Oude parasoldenners, met hun kromme takken en ruwe bast, klampen zich vast aan de rotsen naast het uitzichtpunt, de *miradouro*.

5 Inheemse planten

Het is goed om op inheemse plantensoorten te worden gewezen. In perken langs het museum groeien onder meer Madeirese geraniums en reuzenboterbloemen.

9 Cactussen en vetplanten

Dit gedeelte is geliefd bij kinderen om zijn wildwestsfeer (**boven**) en om de vele spinnen, die de cactusstekels gebruiken als steun voor hun complexe webben.

DRAKENBLOED-BOMEN

De drakenbloedboom (*Dracaena draco*) doet zijn naam eer aan. De grijze bast op de takken voelt aan als de schubben van een reptiel, en de bladeren lijken wel klauwen. Als men in de boom snijdt, 'bloedt' er rood sap uit. Na stolling vormt dit een harsachtige gom, drakenbloed, ooit zeer gewild als paarse textielverf en geogst door zeelieden.

10 Wetenschappelijke planten

Het personeel voert onderzoek uit op deze planten op het gebied van taxonomie, reproductieve biologie en ecologie.

VOOR DE TOERIST

Kaart H5 ■ Quinta do Bom Sucesso, Caminho do Meio ■ 291-211200 ■ www.ifcn.madeira.gov.pt

Open dag. 9.00–17.30 uur; gesloten 25 dec.

Entree € 6 (tot 6 jaar gratis)

- Er is een café bij een paar mooie vijvers vol lotussen en lilies.
- Bij de 'Lovers' Cave' hebt u een prachtig uitzicht.
- Houdt u van orchideeën, ga dan naar de Jardim Orquidea, op slechts een korte maar steile wandeling vanaf de Jardim Botânico.
- Met de kabelbaan bent u in ongeveer tien minuten in Monte (*blz. 34–35*).

TOP 10 Madeira zonder portemonnee

De serene Ruínas de São Jorge

1 Ruínas de São Jorge
Vlak bij Praia do Calhau in São Jorge (blz. 53) liggen de resten van een oude suikermolen. De suikerrietindustrie begon op Madeira in de 15de eeuw, en dit was een van de eerste molens op het eiland. Tussen de ruïnes staat een goed bewaard gebleven stenen boog, die het uitzicht op de oceaan omlijst.

2 Mercado dos Lavradores
Kom vroeg en snuffel langs de fruit- en groentekramen op de begane grond van de markthal. Wellicht krijgt u een stukje mango of roomtaartje aangeboden om te proeven. Ga daarna naar de drukke vismarkt in het souterrain. Boven zijn wijnen en likeuren, en gratis proeven is heel gebruikelijk (blz. 24–25).

3 Parque Florestal das Queimadas

Kaart H3 ■ Sítio das Queimadas, Santana ■ Open dag.

De huizen met rietgedekte daken in dit park in het bos lijken afkomstig uit een sprookje. Queimadas (blz. 81), dat in Santana ligt, is een ideale plek om een *laurissilva*-bos te verkennen en een perfecte uitvalsbasis voor een wandeling naar Pico das Pedras. Een deel van de wandelroute is begaanbaar voor mensen in een rolstoel.

4 Kathedraal van Funchal

De sobere buitenkant van de kathedraal van Funchal (Sé) verhuult een bijzonder rijk interieur met schilderijen, beelden en vergulde kapellen. Het schitterende knoopwerkplafond is een van de weelderigste in Portugal, met Moorse en Europese elementen (blz. 12–13).

5 Wandelexcursie Igreja do Colégio

Kaart P3 ■ Largo do Colégio ■ 291-233534 ■ Open dag. 10.00–16.00 uur
De rijkversierde basalten gevel van deze 17de-eeuwse jezuïetenkerk is een lust voor het oog. Binnen ziet u verfijnde fresco's, verguld filigraansnijwerk en zeldzame geglazuurde tegels, het visitekaartje van de jezuïeten. U mag binnen gratis rondkijken. Voor een klein bedrag mag u de trap naar de toren beklimmen voor een mooi uitzicht op het plein.

6 Traditionele Santanahuizen

Kaart H2 ■ Rua do Sacristão, Santana ■ Open dag. 10.00–18.00 uur
Deze leuke A-huizen met rode deuren en vierkante ramen (blz. 82) zijn heerlijk compact en knus. Deze huizen in Santana zijn prachtig in oude staat bewaard gebleven met keurig aangelegde tuintjes, mooie rieten daken engeverfde deuren. Binnen zijn souvenirwinkeltes gevestigd.

Traditioneel Santanahuis

7 Ruïnes van Fortaleza de São Filipe

Kaart P4 ■ Praça da Autonomia, Funchal ■ Gesloten wegens herinrichting
De ruïnes van deze vestingmuren uit 1581 liggen tussen de riviertjes van Santa Luzia en João Gomes. Vlakbij kunt u ook de fundamenten van bijgebouwen en de resten van een cisterciënzer kerk uit rond 1550 bewonderen.

8 Fortaleza de São Tiago

Het São Tiagofort markeert de grens van de Zona Velha. De vesting is gebouwd om piratenaanvallen af te weren en is leuk voor kinderen. Het uitzicht op zee is onvergetelijk en er zijn enkele goede restaurants in en rond het fort. Een heerlijk dagje uit.

9 Capela do Corpo Santo

Deze eenvoudige kapel in de Zona Velha werd gebouwd in de 15de eeuw, maar wat u nu ziet is groten-deels 16de-eeuws. Hij is gebouwd door een liefdadigheidsinstelling die geld inzamelde voor vissersfamilies die geen geld hadden voor eten of onderdak (blz. 22–23).

10 Wandelexcursie Palácio de São Lourenço

Dit prachtige fortpaleis uit 1513 was tot 1834 het onderkomen van militaire eilandgouverneurs. De kamers zijn gevuld met Portugese en Europese decoratieve kunst, en er is ook een expositie over de geschiedenis van het fort (blz. 76). De excursie is geschikt voor wandelaars van elk niveau.

TOP 10 GELDBESPARENDE TIPS

Veerboot Porto Santo Line

1 Porto Santo Ferry
www.portosantoline.pt
Kijk op de website van de Porto Santo Line voor tickets van april–sept.

2 Porto Santorestaurants
Diverse restaurants op Madeira bieden een gratis taxi naar en van de locatie (blz. 105).

3 Internationale Museumdag
Internationale Museumdag valt op 18 mei. De meeste musea zijn dan gratis toegankelijk.

4 Shuttlebus vanaf de luchthaven
Kaart Q3 ■ www.sam.pt
De SAM Aerobus rijdt tussen de luchthaven en het centrum van Funchal en is goedkoper dan een taxi. Koop een retourticket en bespaar op de terugreis.

5 Gratis gids
Pak in uw hotel of restaurant de gratis Best of Madeira Guide, vol kortingsbonnen voor diverse attracties.

6 Entree met korting
Kijk bij bezienswaardigheden naar kortingen voor gezinnen, groepen, senioren (+65) en kinderen.

7 Combinatieticket kabelbaan
Kaart P5 ■ www.madeiracablecar.com
Koop een combinatieticket voor Monte (blz. 34–35) en Jardim Botânico (blz. 26–27).

8 Prepaid Giro Card
www.horariosofunchal.pt
Laad uw Giro-opwaardkaart op voor trips met de Funchalbus (blz. 108–109).

9 Happy hour
Kijk naar 'happy hour'-tijden bij bars en resorts.

10 All-inclusive
Veel hotels bieden all-inclusiveaanbiedingen met amusement, drankjes en maaltijden, maar misschien trekt u liever uw eigen plan.